

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРАЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

А.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰАТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ А.Н. ГУМИЛЕВА
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

«ҰАТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ
ҚАРЖЫЛЫҚ КАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ»
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

Международной научно-практической конференции,
посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан
«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР
ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»

COLLECTION OF REPORTS

of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary
of the national currency of the Republic of Kazakhstan
«STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE»

АСТАНА, ASTANA,
2023

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н. ГУМИЛЕВА

MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N. GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

**"ҰЛТТЫҚ ВАЛЮТАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕМЛЕКЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ
ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ"**
Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған
халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
Международной научно-практической конференции, посвященная 30-летию
национальной валюты Республики Казахстан
**«СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ
ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА»**

COLLECTION OF REPORTS
of the international scientific and practical conference dedicated to the 30th anniversary of the
national currency of the Republic of Kazakhstan
**"STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY AS A FACTOR OF ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF THE STATE"**

ASTANA, 2023

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261
М17

Редакциялық алқа:

Мақыш С.Б. – Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Жағыпарова А.О. – Экономика факультінің деканы
Ажмухамедова А.А. – Экономика факультеті деканының ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары
Мажитов Д.М. – «Қаржы» кафедрасының профессоры
Бұлақбай Ж.М. – «Қаржы» кафедрасының меңгерушісі
Майдырова А.Б. – «Экономика және кәсіпкерлік» кафедрасының меңгерушісі
Сембиева Л.М. – «Мемлекеттік аудит» кафедрасының меңгерушісі
Аманова Г.Д. – «Есеп және талдау» кафедрасының меңгерушісі
Муталиева Л.М. – «Туризм» кафедрасының меңгерушісі
Мухияева Д.М. – «Менеджмент» кафедрасының меңгерушісі
Алина Г.Б. – «Бизнес және басқару» факультетінің деканы, Esil University

М17 «Ұлттық валютаның тұрақтылығы мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету факторы ретінде» Қазақстан Республикасы Ұлттық валютасының 30 жылдығына арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясы. – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023. – 787 б. Международная научно-практическая конференция, посвященная 30-летию национальной валюты Республики Казахстан **«Стабильность национальной валюты как фактор обеспечения финансовой безопасности государства»**. – Астана: ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2023. – 787 с. International scientific and practical conference dedicated to the 30 th anniversary of the national currency of the Republic of Kazakhstan **«Stability of the national currency as a factor of ensuring financial security of the state»**. – Astana: L.N. Gumilyov ENU, 2023. – 787 p.

ISBN 978-601-337-909-8

Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның еңбектер жинағында мемлекеттің қаржылық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тұрақтылық факторлары қарастырылған.

В сборнике трудов международной научно-практической конференции рассмотрены факторы обеспечения финансовой безопасности государства и стабильности национальной валюты Республики Казахстан.

In the collection of works of the international scientific and practical conference, factors of ensuring the financial security of the state and the stability of the national currency of the Republic of Kazakhstan are considered.

ISBN 978-601-337-909-8

ӘОЖ 336(075.8)
КБЖ 65.261

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2023

қолдау бағдарламалары.

4. Тұтынушыларға қызмет көрсету жақсарту:

- Тұтынушымен қарым-қатынасты басқару жүйесін енгізу логистикалық компанияларға тұтынушылармен өзара әрекеттесуді басқаруға және тұтынушыларға қызмет көрсетуді жақсартуға көмектеседі. Сондай-ақ, тұтынушылардың пікірлерін үнемі іздеп отыру және мәселелерді жедел шешу тұтынушылармен берік қарым-қатынастарды құруға және сақтауға көмектеседі.

5. Қызмет көрсету сапасының стратегиясын әзірлеу:

- Ұйымдар олардың мақсаттарын, міндеттерін және тиімділік көрсеткіштерін сипаттайтын қызмет сапасын басқарудың кешенді стратегиясын әзірлеуі керек. Бұл стратегия барлық қызметкерлерге және мүдделі тараптарға бірдей мақсаттарға жету жолында бірдей болуын қамтамасыз ету үшін хабарлануы керек. Қызмет көрсету сапасын тұтынушылар сауалнамасы, шағымдар және кері байланыс сияқты объективті көрсеткіштер мен кері байланыс тетіктері арқылы жүйелі түрде өлшеу қажет. Бұл ақпарат жақсарту бағыттарын анықтау және қызмет көрсету процесіне өзгерістер енгізу үшін пайдаланылуы керек.

Пайданылған әдебиеттер

- 1 Мендебаев Т.М., Габдуллина А.З., Альпеисов А.Т. Сапаны басқару. Оқулық. - Алматы: Дауір, 2013. - 9 б.
- 2 Zeithaml, Valarie A.; Parasuraman, A.; Berry, Leonard L., Delivering Quality Service: Balancing Customer Perceptions and Expectations. - Book, New York : Free Press, 2015. - 15 б.
- 3 Asercapital.kz [Электрондық ресурc] — URL: <https://asercapital.kz/materialy/obzor-transportno-logisticheskogo-rynka-kazahstana-2022/> (қаралу уақыты: 15.10.2023)
- 4 Kazlogistics.kz [Электрондық ресурc] — URL: <https://kazlogistics.kz/ru/news/new/756> (қаралу уақыты: 17.10.2023)
- 5 Lpi.worldbank.org [Электрондық ресурc] — URL: <https://lpi.worldbank.org/international/global> (қаралу уақыты: 15.10.2023)

РАЗВИТИЕ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГИЙ В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ

Джумадилов Руслан Еркинович

Евразийский национальный университет имени Л. Н. Гумилева,
г. Астана dzhumadilov.99@mail.ru

Андатпа. Blockchain технологиясының дамуы деректерді сақтау мен жіберудің қауіпсіз және тиімді жүйелерін құруға бағытталған зерттеулер мен инновациялардың белсенді процесі болып табылады. Бастапқыда криптовалюталарды қолдау үшін әзірленген бұл технология бүгінде қаржы, денсаулық сақтау, білім беру, логистика және мемлекеттік басқару сияқты әртүрлі салаларда кеңінен қолданылады. Бұл тақырып Blockchain технологиясының негізгі принциптерін талдайды және оның деректер қауіпсіздігін жақсарту, бизнес-процестердің ашықтығын арттыру және транзакция құнын төмендету әлеуетін зерттейді. Мақалада блокчейн технологиясын дамытудың негізгі аспектілері, соның ішінде смарт-келісімшарттар, орталықтандырылмаған қосымшалар және реттеу тенденциялары қарастырылады. Сонымен қатар, қазіргі әлемде блокчейн технологиясын енгізу мәселелері мен перспективалары, сондай-ақ оның цифрлық экономика мен жалпы қоғамның болашағына әсері талқыланады.

Түйінді сөздер: блокчейн, смарт келісімшарттар, орталықтандырылмаған қосымшалар, деректер қауіпсіздігі, реттеу, инновация, ынтымақтастық

Аннотация. Развитие технологии блокчейн представляет собой активный процесс исследований и инноваций, направленных на создание безопасных и эффективных систем хранения и передачи данных. Изначально разработанная для поддержки криптовалют, сегодня эта технология широко применяется в различных отраслях, включая финансы, здравоохранение, образование, логистику и государственное управление. В данной теме анализируются основные принципы технологии blockchain и исследуется ее потенциал для повышения безопасности данных, увеличения прозрачности бизнес-процессов и снижения стоимости транзакций. В статье рассматриваются основные аспекты развития технологии блокчейн, включая смарт-контракты, децентрализованные приложения и тенденции в области регулирования. Кроме того, обсуждаются проблемы и перспективы внедрения технологии блокчейн в современном мире, а также ее влияние на будущее цифровой экономики и общества в целом.

Ключевые слова: блок-чейн, смарт-контракты, децентрализованные приложения, безопасность данных, регулирование, инновации, сотрудничество

Abstract. The development of blockchain technology is an active process of research and innovation aimed at creating secure and efficient data storage and transmission systems. Originally developed to support cryptocurrencies, today this technology is widely used in various industries, including finance, healthcare, education, logistics and public administration. This topic analyzes the basic principles of blockchain technology and explores its potential to improve data security, increase transparency of business processes and reduce transaction costs. The article discusses the main aspects of the development of blockchain technology, including smart contracts, decentralized applications, and regulatory trends. In addition, the problems, and prospects of the introduction of blockchain technology in the modern world, as well as its impact on the future of the digital economy and society, are discussed.

Key words: blockchain, smart contracts, decentralized applications, data security, regulation, innovation, cooperation.

Республика Казахстан в условиях инновационного развития и цифровой трансформации активно изучает и внедряет технологию блокчейн. Эта глобальная революция в области информационных технологий открывает уникальные возможности для обеспечения прозрачности, безопасности и эффективности в различных сферах экономики и государственного управления.

Одним из ключевых направлений внедрения технологии blockchain в Казахстане является сфера государственных услуг. Создание децентрализованных систем регистрации документов и получения гражданства позволит повысить доступность и надежность государственных услуг и снизить бюрократические барьеры. Блокчейн также способствует борьбе с коррупцией, поскольку делает невозможной фальсификацию данных [1].

В финансовом секторе блок-чейн рассматривается как мощный инструмент для совершенствования банковских операций и платежных систем. Инновации в области мобильных платежей и денежных переводов с использованием технологии blockchain позволят ускорить и удешевить транзакции, облегчат электронную коммерцию и финансовые инвестиции. В здравоохранении блокчейн предлагает решения для улучшения управления медицинскими данными и повышения безопасности медицинской документации.

Децентрализованные электронные медицинские карты предоставляют врачам и пациентам доступ к актуальной информации, повышают эффективность лечения и сокращают время на администрирование. Логистика и управление цепочками поставок - еще одна область, где технология блокчейн приносит свои плоды. Отслеживание грузов и товаров в режиме реального времени на основе blockchain позволяет сократить потери и

повысить точность доставки, что важно для импортных и экспортных операций. Однако наряду со значительными возможностями, которые открывает блокчейн, существуют и проблемы. Внедрение новых технологий требует далеко идущих изменений в инфраструктуре, образовании и законодательстве. Также важно обеспечить высокий уровень кибербезопасности для защиты данных от киберугроз и атак [2].

В сфере же Управление персоналом — это возможность создания децентрализованной системы управления персоналом, в которой сотрудники имеют полный контроль над данными о своем образовании, трудовой биографии, навыках и квалификации. Это также упростит процесс проверки квалификации и управления доступом к конфиденциальным информационным ресурсам.

Еще один важный аспект - использование смарт-контрактов в управлении персоналом. Смарт-контракты позволяют автоматизировать многие бизнес-процессы, связанные с управлением персоналом, такие как заключение трудовых договоров, учет рабочего времени и начисление заработной платы. Это повышает эффективность и снижает вероятность ошибок [3].

Блок-чейн также может использоваться для создания программ обучения и систем управления навыками сотрудников, позволяя организациям адаптировать обучение к потребностям персонала и повышать его качество.

В целом развитие технологии блок-чейн в HR-индустрии будет способствовать повышению эффективности, безопасности и прозрачности управления персоналом в организациях, что в итоге приведет к росту производительности и удовлетворенности сотрудников.

Для успешного развития технологии блокчейн в Республике Казахстан необходима поддержка со стороны государства, бизнес-сообщества и образовательных учреждений. Эффективная стратегия внедрения должна включать в себя профессиональное обучение, гибкое законодательство и поощрение инноваций [4].

Внедрение технологии блокчейн в Республике Казахстан является важной вехой в стремлении к инновационному развитию и повышению качества жизни граждан. Эта технологическая революция открывает беспрецедентные возможности для оптимизации государственных услуг, банковского дела, здравоохранения и логистики, а также для обеспечения прозрачности, доверия и безопасности в различных сферах жизни общества. Одним из важнейших результатов внедрения технологии блокчейн в Казахстане является создание децентрализованной системы государственных услуг и электронных медицинских карт. Эти инновации также позволят повысить качество здравоохранения, значительно упростив взаимодействие граждан с государственными органами и обеспечив мгновенный доступ к актуальной информации. Финансовый сектор также выигрывает от использования blockchain. Более быстрые и дешевые транзакции в сфере мобильных платежей и денежных переводов способствовали развитию электронной коммерции и экономическому росту страны. Повышение точности и эффективности управления цепочками поставок помогает сократить логистические потери и поддерживает внешнюю торговлю. Однако, несмотря на все эти преимущества, внедрение новых технологий сопряжено с определенными трудностями. Реформы инфраструктуры и образования, а также готовность к обеспечению кибербезопасности требуют комплексного подхода и сотрудничества между государственным, частным и образовательным секторами. Таким образом, Республика Казахстан готовится к будущему, основанному на инновациях и цифровых технологиях, благодаря взвешенному подходу и сотрудничеству всех заинтересованных сторон. Обучая своих специалистов, разрабатывая гибкое законодательство и постоянно взаимодействуя с международным сообществом, Казахстан делает шаги к созданию устойчивого и инновационного будущего для своих граждан.

Список литературы

1. Федотова В. В. Емельянов Б. Г., Типнер Л.М. Понятие блок-чейн и возможности его использования. <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-blokcheyn-i-vozmozhnosti-ego-ispolzovaniya>
2. Артемьев К. И. Блокчейн: возникновение, особенности использования и регулирования. <https://cyberleninka.ru/article/n/blokcheyn-vozniknovenie-osobennosti-ispolzovaniya-i-regulirovaniya>
3. Андрейко Е. О., Мужжавлева Т. В. Цифровая трансформация и человеческий капитал <https://elibrary.ru/item.asp?id=46325715>
4. Блок-чейн в Казахстане. <https://egov.kz/cms/ru/robotization>

ТҰРМЫСТЫҚ ТЕХНИКА САЛАСЫ КӘСПОРЫНДАРЫНЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН SWOT ТАЛДАУ НЕГІЗІНДЕ АНЫҚТАУ

Егеугалиева Мөлдір Нұрболатқызы
Ғылыми жетекші: Шамишева Н.К

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана қ.
egeugalieva@bk.ru

Аңдатпа

Бәсекеге қабілеттілікті бағалау әдістерінің көмегімен кәсіпорынның нарықтағы орнын анықтау, осы саладағы бәсекелестерді бағалау, тиімді стратегияны әзірлеу, жаңа нарықтарға шығу стратегиясы және т. б. сияқты міндеттердің шешу жолдары қарастырылды. Бәсекеге қабілеттілікті бағалаудың белгілі әдістерін (SWOT бойынша талдау және т.б.) пайдалана отырып, қызметке стратегиялық талдау жүргізілді. Тұрмыстық техника саласы бойынша «Samsung» және «Apple» кәсіпорындарының бәсекелестік артықшылықтары зерттелді. Жүргізілген зерттеулер негізінде кәсіпорынның бәсекелестік позицияларын нығайту бойынша қорытындылар мен ұсыныстар жасалды. Зерттеудің мақсаты- тұрмыстық техника саласындағы нақты кәсіпорындар мысалында SWOT талдау арқылы бәсекелестік қабілеттілігін анықтау және жетілдіру жолдарын ұсыну. Зерттеу объектісі- тұрмыстық техника саласындағы кәсіпорын.

Түйінді сөздер: кәсіпорын, бәсеке, бәсекеге қабілеттілік, фактор, бағалау, кәсіпорынның бәсекеге қабілеттілігі, бәсекеге қабілеттіліктің факторлары, бәсекелестік артықшылықтар, бәсекеге қабілеттілікті бағалау, кәсіпорынның күшті және әлсіз жақтары.

Аннотация

С помощью методов оценки конкурентоспособности были рассмотрены пути решения таких задач, как определение позиции предприятия на рынке, оценка конкурентов в данной сфере, разработка эффективной стратегии, стратегия выхода на новые рынки и др. Проведен стратегический анализ деятельности с использованием известных методов оценки конкурентоспособности (SWOT-анализ и др.). Исследованы конкурентные преимущества предприятий «Samsung» и «Apple» в сфере бытовой техники. На основе проведенных исследований были сделаны выводы и рекомендации по укреплению конкурентных позиций предприятия. Цель исследования-выявить и предложить пути совершенствования конкурентоспособности путем SWOT-анализа на примере конкретных предприятий в сфере бытовой техники. Объект исследования-предприятие в сфере бытовой техники.

Ключевые слова: предприятие, конкуренция, конкурентоспособность, фактор, оценка, конкурентоспособность предприятия, факторы конкурентоспособности, конкурентные преимущества, оценка конкурентоспособности, сильные и слабые стороны предприятия.